

ของขวัญถึงรัฐบาลจีน หมายเลข ๓

“หยุดเขื่อนแม่น้ำโขง : ปลอ่ยให้สายน้ำไหลอย่างอิสระ”

๓ เมษายน ๒๕๕๓

กว่าทศวรรษที่นโยบายการพัฒนาในแม่น้ำโขงตอนบนหรือแม่น้ำหลานชางของท่าน-รัฐบาลจีน ได้ส่งผลกระทบต่อคนในลุ่มน้ำโขงตอนบนและตอนล่าง โดยเฉพาะเขื่อนที่สร้างเสร็จแล้ว ๔ เขื่อน คือ ม่านวาน (๒๕๓๙) ต้าเฉาซาน (๒๕๔๖) จิ่งหง (๒๕๕๒) และเสี่ยววาน (เริ่มกักเก็บน้ำเดือนมิถุนายน ๒๕๕๒ และปั่นไฟฟ้าระยะแรกเดือนกันยายน ๒๕๕๒) ได้สร้างวิกฤตน้ำท่วมใหญ่สุดในรอบ ๔๐ ปี เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ ซึ่งความเสียหายในเขตเชียงแสน เชียงของ เวียงแก่น จ.เชียงราย ประเทศไทย ที่ประเมินเบื้องต้นมีมูลค่าไม่ต่ำกว่า ๘๕ ล้านบาท ทั้งยังได้สร้างวิกฤตน้ำโขงแห้งขุดในปี ๒๕๕๓ นี้ ซึ่งขัดแย้งกับคำกล่าวอ้างที่ว่า “เขื่อนจะช่วยเพิ่มปริมาณน้ำในฤดูแล้ง และป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน” เพราะได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า “เขื่อนไม่ช่วยป้องกันน้ำท่วม ทั้งยังซ้ำเติมความแห้งแล้งให้กับท้ายเขื่อน” ที่สำคัญเขื่อนทางตอนบนเหล่านี้ได้ทำให้น้ำโขงบริเวณท้ายเขื่อนขึ้นและลงอย่างรวดเร็ว ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ ทั้งในฤดูน้ำหลากและฤดูแล้ง ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ทรัพยากร ความมั่นคงทางอาหาร วัฒนธรรม สังคม เศรษฐกิจการค้า และการท่องเที่ยว ในประเทศลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่างอย่างมหาศาล

นอกจากนี้ โครงการระเบิดแก่งในแม่น้ำโขงเพื่อการเดินเรือพาณิชย์ขนาดใหญ่ (๒๕๔๔-ชะลอโครงการในปี ๒๕๔๗) ยังเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างของการพัฒนาที่คุกคามผู้คนในแม่น้ำโขงตอนล่าง ทั้งนี้ เรา-เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง-ล้านนา ได้เคยร้องเรียนเกี่ยวกับโครงการฯ กับนักสำรวจของท่านไปครั้งหนึ่งแล้ว ในวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๔๗ และได้ร้องเรียนเรื่องผลกระทบจากเขื่อนหลังวิกฤตน้ำโขงท่วม เมื่อเดือนสิงหาคม ๒๕๕๑ ในงานรวมพลังปักหลัก เสริมดิน ป้องกันตลิ่งพังริมฝั่งโขง ณ บ้านปากอิงใต้ วันที่ ๒๕-๒๗ เมษายน ๒๕๕๒ ผ่านทางจดหมายที่ส่งถึงกงสุลของท่าน ประจำจังหวัดเชียงใหม่

อย่างไรก็ตาม เสียงตอบสนองและสำนึกรับผิดชอบต่อคนร่วมลุ่มน้ำโขงเดียวกันของท่านไม่เคยเกิดขึ้น เราจึงเห็นว่า พวกคนที่กับการรอคอยคำตอบอยู่ริมฝั่งโขง เราจึงเดินทางมาร้องเรียนท่านเป็นของขวัญหมายเลข ๓ ถึงรัฐบาลจีน ณ สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย กรุงเทพฯ ในวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๓ นี้

หายนจากการพัฒนาเขื่อนของท่านกำลังมาเยือนคนท้ายน้ำ แต่ผลประโยชน์จากเขื่อนซึ่งการผลิตกระแสไฟฟ้าส่งไปเขตอุตสาหกรรมตะวันออกนั้น มีเพียงบริษัท หัวเหนิง (Huaneng) ซึ่งเป็นเอกชนยักษ์ใหญ่รายเดียวที่ได้สิทธิในการสร้างและจัดการทรัพยากรน้ำในแม่น้ำโขงตอนบน และเป็นสิ่งชัดเจนว่า รัฐบาลจีนได้เอาทรัพยากรส่วนรวมของประชาชนทุกคนในลุ่มน้ำโขงไปให้กับคนกลุ่มเดียว ประดิษฐ์กรรมน้ำมีอมมนุษย์ที่ชื่อว่า เขื่อนขนาดใหญ่ในลุ่มน้ำโขงตอนบน เป็นแบบอย่างชิ้นสำคัญของระบบเศรษฐกิจสังคมนิยมแบบเปิดที่ละเลยประชาชน เกษตรกร ชาวนา กรรมาชนของจีนและของประเทศท้ายน้ำด้วย เพราะประชาชนสองฝั่งแม่น้ำโขงต่างร่วมกันดื่มจากแม่น้ำสายเดียวกันเท่ากับว่ารัฐบาลจีน ลูกหลานประธานเหมาหรือพรรคคอมมิวนิสต์จีน ได้ทรยศต่อหลักการสำคัญของประเทศท่านเสียแล้ว นั่นคือ การเคารพประชาชน

ท้ายที่สุดแล้ววิกฤตภาวะโลกร้อนหรือการแปรเปลี่ยนของสภาพภูมิอากาศโลกก็เป็นผลโดยตรงจากน้ำมีอมมนุษย์ สาเหตุที่สำคัญส่วนหนึ่งที่นำมาสู่วิกฤตภาวะโลกร้อนนี้คือเขื่อนบนแม่น้ำโขงทางตอนบนของประเทศจีน ซึ่งทำลายสมดุลระบบนิเวศของทั้งลุ่มน้ำ จากที่ราบสูงธิเบตอันเป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำหลายสาย เช่น แหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติที่มีแม่น้ำสามสายไหลเคียงกัน คือ แยกซีโขง และสาละวิน เหตุใดในช่วงเวลาเดียวกัน แม่น้ำที่มีต้นกำเนิดจากแหล่งเดียวกันจึงแตกต่างกันอย่างมาก เพราะในขณะที่แม่น้ำโขงกำลังแห้งขอด แต่แม่น้ำสาละวินยังคงไหลปกติตามธรรมชาติหรือเพราะแม่น้ำสาละวินยังไม่มีเขื่อนกัน?

สุดท้ายผลร้ายของเขื่อนจีนที่สำคัญอันจะนำมาสู่กาลวิบัติของอารยธรรมลุ่มแม่น้ำโขงคือ ปริมาณน้ำจำนวนมากที่กักเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำของเขื่อนต้าเฉาซาน เขื่อนม่านวาน และเขื่อนเสี่ยววาน ยังตั้งอยู่บนแนวรอยเลื่อนของเปลือกโลกที่มีพลัง ซึ่งอยู่ใกล้แผ่นรอยเลื่อนที่ชื่อ ‘พินมั่งกร’ และแผ่นยุบนานมาชนกับแผ่นไดฉานตะวันตกและตะวันออก หากเกิดแผ่นดินไหวเช่นเดียวกับที่มณฑลเสฉวนใน

เรา – เครือข่ายประชาชนลุ่มน้ำโขงในประเทศไทย องค์กรพัฒนาเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม นักปฏิบัติ การทางสังคม นักศึกษา นักวิชาการ ศิลปิน นักเขียน กลุ่มและองค์กรประชาสังคมต่าง ๆ ได้มา รวมตัวกันในวันนี้ เพื่อมอบของขวัญอันมีค่า เป็นข้อเรียกร้องอันชัดเจนต่อท่าน ดังต่อไปนี้

๑. รัฐบาลจีนต้องหยุดการสร้างเขื่อนทั้งหมดในลุ่มน้ำโขง
๒. รัฐบาลจีนต้องหยุดโครงการการระเบิดแก่งในลุ่มน้ำโขง
๓. รัฐบาลจีนต้องเปิดเผยตัวเลขและข้อมูลการจัดการของเขื่อนแม่น้ำโขงตอนบนทั้งหมด ซึ่ง รวมถึงสถิติตัวเลขย้อนหลังตั้งแต่ก่อนเริ่มการก่อสร้างเขื่อน
๔. รัฐบาลไทยดำเนินการเพื่อเข้าเป็นภาคี 'อนุสัญญาว่าด้วยกฎหมายเกี่ยวกับการใช้น้ำ ระหว่างประเทศที่มีใช้เพื่อการเดินเรือ' และชี้ชวนให้ประเทศอื่น ๆ ในลุ่มแม่น้ำโขงเข้าร่วม ภาคี เพื่อให้การใช้น้ำในอนาคตอยู่ภายใต้หลักการความยั่งยืนของระบบนิเวศ และการ แบ่งปันประโยชน์ที่เท่าเทียมและเป็นธรรม
๕. รัฐบาลจีนและรัฐบาลในประเทศลุ่มน้ำโขงทั้งหมดต้องตั้งคณะกรรมการร่วม ซึ่งมีประชาชน ท้องถิ่นผู้ได้รับผลกระทบจากเขื่อนและโครงการระเบิดแก่งในลุ่มน้ำโขงของแต่ละ ประเทศ อยู่ในคณะกรรมการร่วมนี้ด้วย เพื่อร่วมกันศึกษา แสวงหาแนวทางในการจัดการ ทรัพยากรน้ำในลุ่มแม่น้ำโขงอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
๖. คณะกรรมการชุดดังกล่าวยังมีภารกิจที่สำคัญ คือ การทบทวนเขื่อนทั้ง ๔ เขื่อนที่สร้าง เสร็จแล้ว เพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำเหนือเขื่อนที่ไม่ก่อผลกระทบ ต่อชุมชนท้ายน้ำ และต้องประเมินความเสียหายจากโครงการที่ได้เกิดขึ้นแล้ว รวมถึงศึกษา แนวทางการชดเชยต่อความเสียหายดังกล่าวในรูปแบบของการจัดตั้งกองทุนเพื่อฟื้นฟูนิเวศ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมของชุมชนท้ายน้ำ

“หยุดเขื่อนแม่น้ำโขง : ปล่อยให้สายน้ำไหลอย่างอิสระ”

เคารพธรรมชาติและศรัทธาในความเท่าเทียมกันของมนุษย์

กลุ่มรักษ์เชียงใหม่/ เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง-ล้านนา
กลุ่มศึกษาวัฒนธรรมและนิเวศ/ ศูนย์ข้อมูลและสิทธิมนุษยชนและสันติภาพอีสาน
กลุ่มฮักน้ำของ
เครือข่ายประชาสังคมไทยเพื่อแม่น้ำโขง
เครือข่ายพลังงานและนิเวศวิทยาแม่น้ำโขง (MEE Net)
โครงการฟื้นฟูนิเวศในภูมิภาคแม่น้ำโขง (TERRA)
โครงการแม่น้ำเพื่อชีวิต
พันธมิตรเพื่อปกป้องแม่น้ำโขง (Save the Mekong Coalition)